

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltter sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az elnökgyilkos elítéltetése.

Arad, augusztus 4.

A lyoni esküdtbiróság a francia köztársaság elnökének, Carnot-nak gyilkosát tegnap halálra ítélte. Az ítélet bizonyára senkit meg nem lepott, mert a Ravachol és Henry-val történt elbánás után következetlenség lett volna Caserio-val szemben másként járnunk, kivált midőn magukat a törvényeket is szigorították éppen az ő gyilkosságából kifolyólag s az ő perének tárgyalását megelőzőleg.

Nem is az esküdtszék szavazatának sulya képezi ez ítéletnek különös érdekét és tanúságát, hanem a vádlottnak a per folyama alatt tanúsított magatartásából kidomborodott kedély hangulata és egész lelki világa, mely nagyobbára megegyezik a többi anarchistaéval, s klasszikus adalékul tekinthető, az ezen őrzőngő szekta követőinek cselekményeiben rugóul szolgáló megtévelyedéshez.

Mert annyi bizonyos, hogy bár orgyilkosok ők a szó legrettenetesebb értelmében, még sem lehet az anarchistákat közönséges gonosztevőkkel egy putonyba dobni, van bennök valami a régi szegénylegények és a romantikus idők olasz rablóinak furcsa humanizmusából, mely azokat is képessé tette a gazdagok életének kioltásával rablott zsákmányukat a szegényekkel megosztaniok.

Az anarkista előtt az ő cselekményeinek végcélja, a társadalom ilyen vagy

amolyan irányu átalakulása csak homályos sejtelemképen lebeg, és semmiestre sem oly csábos pozitívítással, mely ötlekésitene, emelné. Az anarkista kegyetlen vérengzésének ösztönét a rögeszmévé fajult fanatikus osztálygyűlölet képezi. Ez tünt ki Caserionak is minden szavából, melyet fogsága és perének lefolyása alatt mondott.

Az orgyilkosság tehát és a vérengzési mániáig fokozódó gyűlölet az, a mi az anarkizmus járványos örületének lényegét képezi; ezt kell folyton szem előtt tartanunk, mert ennek fontolóra vétele mellett tiszta s helyes nézetet alkothatunk magunknak az anarkizmus ellen való harcz természetére s jövődö kimenetelére iránt.

Két irányban követel ez a kérdés különösebb méltatást. Az egyik az, hogy vajjon megegyezik-e a humanizmus elveivel egy olyan embert halállal sújtani, a ki bizonyos tekintetben elvek által vezéreltetve, mindenesetre pedig az őrzőngőség fokozódott fanatizmus által ellenállhatlan erővel készitette követi el vérengzéseit? A felelet e kérdésre nem nehéz. Az anarkizmus nem egyes ember szervezeti állapottal összefüggő, abból támadó beteges lelki állapot, hanem tömeget mozgó fanatizmus, mely az emberi ész és tudás vimányait a legravaszabb és számítóbb módon használja fel ártatlan személyek megsemmisítésére. Az ily vérengző fanatizmus ártalmatlanná tétele annak köve-

tőiben ép oly jogosult, sőt szükséges önvédelmi intézkedése a társadalomnak, mint az, melylyel a rablógyilkosokat sújtja, a kik legtöbbször pedig szintén ki lehetne mutatni, hogy bűnös hajlamaik az ő abnormis szervezetük, agytejlődésük, önhibájukon kívül kapott káros behatások, hibás nevelés, rossz példák következménye; de hát ezen a nyomon haladva, hol kezdődik a beszámithatóság? Aztán végül is lehet-e komolyan tagadni az elrettentő példák üdvös és szükséges hatását? Ha a gonoszra hajlandó kedélyt csábítja a rossz példa, bizonyára egyenlő erővel retenti is a szigorú bünhödés képe.

A humanizmus elve tehát éppen nem szenved csorbát, ha a dynamitos hősöket csak azért, mert bár nem haszonlesésből gyilkolnak, de kegyetlenebbek és furfangosabbak a közönséges gyilkosoknál, nem részesitik enyhébb elbánásban, mint az utóbbiakat. Egészen külön kérdés azonban a másik, hogy t. i. eléri-e a társadalom az anarkisták ellen alkalmazott szigorú büntetésekkel azt a célját, melyet ezen szörnyű szövetkezet kiirtása gyanánt maga elé kitűzött? A kik ezt tagadják, szeretnek a keresztény üldözések példájára utalni, midőn a marttyrok kiontott vére csak termékenyítőleg hatott a kereszténység ügyére. Ezek ellenében azonban mások ismét a történelemnek más példáira hivatkozhatnak, mely szerint hatalmas és elterjedt szekták és néptörzsek, melyeknek a gyilkosság és emberpusztítás volt hitelvök, me-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A „Széltépett Rózsalevelek“-ből.

I.

Minden csóköd szerelmem,
Oly édes, drága, jó . . .
Újabb varázs szemedben,
Álomba ringató.

Át-át fonó karodban
Le-lezárom szemem
S álmodva látom ottan,
Mit máskor sohasem.

II.

Ti szép arcz = rózsaszirmok,
Ti gyönyörű szemek,
Kik úgy elandalítottok,
Bűvöltek engemet! —

Mért vonztok magatokhoz
Ujból oly édesen?
Hisz lelkem úgy sikoltoz,
Úgy fáj a szerelem.

Pekry Károly.

Az utolsó Haros.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Irta: Kosztká Mihály.

Pár évszázaddal ezelőtt még teljes díszben állott e reneteg, aztán lassan pusztulni kezdett. S mikor az utolsó korhadt fa is összeomlott, úgy eltűnt az erdő, mintha sose lett volna.

A Harosok is elpusztultak mind . . .

I.

Mintha egy darab kőből faragták volna ki az egész palotát, mely évtizedek óta ősi fészke volt a Haros báróknak. Jobb sarkán óriási balkonos kupola emelkedett, melyet egy képzelt alak, egy ujkori Atlasz tartott két kezével, mintegy a falakból kilépő kölova-kat fékezve, melyek segédkeztek a balkón tartásában. Az a kő Atlasz vigyorgó arczával élni látszott, szinte hallani vélték az előtte járók gúnyos, recsegő hangját: itt a Harosok laknak.

A föld színe felett két sor ablak nézett füveg szemével a világba, bámulva az utoza pompáját és bámultatva saját fényét.

Most zárva komoran minden ablak. Miriad percz futott a semmiségbe azóta, hogy a tüköruvegek daczosan visszaverték a nap aranyos, vakító sugarait. A Harosok csillaga lebukott az ég ezüslakói közül, most már a föld peremén botorkált. Keressni kellett, hogy meglássák.

A Haros kuria jobb szárnyában három

termet lakik Tódor báró, a Haros család végső tagja, ki magában egyesíti a Harosok minden hibáit, erényeik nélkül. A kevés reá maradt vagyont elverte, mi sangvinista lelkét nem is nyugtalanította. A „ma“ az övé volt, a „holnap“ nem aggasztotta. Ma nyert a kaszinóban huszezer forintot, holnap tippjei nem vágta be és vesztett harminczezret és ez így ment volna ad infinitum, ha fő hitelezője ki nem jelenti: többé nem adok, a passiva már sokkal nagyobb, mint az aktiva és valami biztató örökség, vagy parthie nem hallatszik.

Mikor a vén Stern e szavakat száraz hangon Haros szemébe mondta, Tódor báró nem lett izgatottabb.

— Hát nem ad új hitelt?

— Nem, mondta rá Stern Ignác, miközben félrecsuszott aranyos keretű szemüvegét visszatolta helyére.

— Mennyi pénzre van szüksége, hogy új hitelt kaphassak?

— No meglegszem én százezer forinttal is, hanem hát nem kell nekem pénz, lássa báró ur volna nekem egy jó eszmém, ha megengedi el is mondom.

— Nos?

— Azt mondtam az elébb, hogy nem kell nekem pénz, — elég nekem valami garancia is.

— De hát honnan szerezzek én garanciát, mikor eddig maga volt az én garancziám.

— Lássá báró ur, ide vág az én eszmém, nekem elég volna, ha valami jó parthie volna kilátásban.

lyeknek minden egyes tagja egy-egy sikerült orgyilkosság által istennek tetsző munkát vélt tenni — hogy ezen szekták, szövetkezetek csakis tüzzel-vassal voltak kipusztíthatók. Es ez utóbbiaknak is igazuk van, sőt abban is ők járnak a helyesebb uton, hogy az anarchistákat nem a keresztény mártýrokkal, hanem a fanatikus és vérengző aszaszin szektához tartozó orgyilkosokkal hozzák párhuzamba.

Bár mily szomorú, de való igaz, hogy az anarchizmus és anarchisták legbiztosabb ellenszere a bagnó és a bárd, mert ha megengedjük, hogy az igazságos ügyet, a felvilágosodottság, a szabadság ügyét még a legdühösebb üldözéssel sem lehetett soha elfojtani, úgy másrészt az is bizonyos, hogy az orgyilkosság ellen mindig bevált a szemet-szemért, fogat-fogért vallott régi elv, mert hiszen különben régen visszaestünk volna a kannibalizmus állapotába.

BELFÖLD.

A miniszterek itthon.

W e k e r l e Sándor miniszterelnök, E ö t v ö s Loránd báró kultuszminiszter, A n d r á s s y Gyula gróf ő felsége személye körüli miniszter és G r o m o n Dezső honvédelmi miniszteri államtitkár, a kik a kormányt képviselték V i l m o s kir. herczeg temetésén, tegnapelőtt este zártkörű ebédet voltak K á l n o k y Gusztáv gróf külügyminiszternél. Wekerle miniszterelnök Gromon Dezső kíséretében tegnap visszaérkezett a fővárosba. Ma megjön Eötvös is, ki még Bécsben maradt, hogy Andrássy gróffal együtt a kormányt képviselje a Vilmos kir. főherczegért tartandó rekviemen.

Horvátok a román kérdésről.

— augusztus 4.

A Zágrábban megjelenő „Obzor“ ismételtén foglalkozván a nemzetiségi kérdéssel, a többek közt ezeket a kedves és épületes dolgokat írja:

A románok azok, akik az elszánt ellenállás zászlaját lobogtatják Magyarországon. Ugy látszik minden jel arra vall, hogy oly akció van készülő félben, amely nagyon hasonlít ahhoz a fellépéshez, melyet a magyarok valamikor Ausztriával szemben tanúsítottak. S hogy az osztrákok egykor azt híresztelték,

hogy a magyarok ellenszegülése nem egyéb, mint a tulzó elemek agitációinak a következménye, épen úgy a magyarok jelenleg azt mondják, hogy a román nemzeti kérdés is kifolyása a folytatott nemzetiségi aknamunkának. S hogy az osztrákok valamikor azon nézetben voltak, hogy a magyarokat börtönnel s sajtó-üldözéssel leginkább el lehetne tiporni, úgy a magyarok jelenleg ugyanazt az erőszakos politikát követik. De amint az osztrákoknak nem sikerült kitzüött céljukat ez uton elérni, ép úgy a magyarok ebbeli fáradozása sem fog sikerre vezetni...

Nagy jelentőséget kell tulajdonítani azon jelenségnek, hogy ép úgy, ahogy Ausztriában, Magyarországon és e konzervatív politikások voltak azok, akik a nemzetiség egyenjogúságának zászlaja alatt csoportosultak. Magyarországon gróf Z i c h y Nándor az első, aki nyilatkozataival meglepte a magyarokat. A magyar ultra-liberálisok gunyolják a tisztességes férfit. De a mostani viszonyok nem sokára tarthatatlanokká fognak válni, előbb-utóbb be fog állani a gyökeres változás...

Igen érdekes megfigyelni, hogy a magyarok mindenben az osztrákokat utánozzák. (?)

A magyarok gazdasági s kereskedelmi politikája nem egyéb, mint az osztrák rendszer utánzása. Tessenek csak figyelembe venni azt a működést, melyet a magyarok Fiumében folytatnak s emlékezzenek vissza arra, a mit az osztrákok Triesztben cselekedtek s megtognak győződni, hogy a magyarok csakis utánozni tudnak. A magyarok Fiumének földáldozták az egész horvát tenger melléket, a hogy az osztrákok Triesztnek kiszolgáltatták a terjedelmes Martavidék érdekeit. Az osztrákok rövidlátó politikájukkal Triesztet az irredenta székhelyévé tették, a mely végzet a magyarokat sem fogja kikerülni Fiumében.

Kétségtelen, hogy a nemzetiségi küzdelem Magyarországon csak javára lehet Horvátország Magyarországhoz való közjogi viszonyának. Ez már most is észlelhető, későbbben még jobban...

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.0 milliméter, délután 2 órakor 754.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 22.1, délután 2 órakor C° + 31.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi augusztus hó 8-ik napján d. u. 5 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydara-boknak.

10. Nagymélt F e s t e t i t s Andor gróf értesítése, földmivélségi m. kir. miniszterre történt kineveztetéséről.

11. A nagymélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. Ministeriumnak intézvénye a rom. kath. templom építési — a rom. kath. temető kápolna fentartási — és a Szent-Háromság-szobor alapokra vonatkozó 1893. évi számadási kivonatok jóváhagyása tárgyában.

12. U. az, a B o n n a z-és H e r s c h k a féle alapítványokra vonatkozó 1893. évi számadási kivonatok jóváhagyása tárgyában.

13. A nagymélt. m. kir. belügyministeriumnak intézvénye a gyámpénztár 1893. évi mérlegének jóváhagyása iránt.

14. A tanács jelentése F e r i o s á n D e m e t e r és társai által bérlet nagylegelőbeli 122 863/1100 hold földnek juhlegelőül való kijelölése iránt.

15. U. az, a V l a j k ó József és társai által haszonbérlet közlegelőbeli 3 h. 130 264/1100 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

16. U. az, a gulyalegelőbeli 7 278/1100 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

17. U. az a vásártéren és a heti piacokon gyakorolható italmérségi jogok bérbeadása iránt tartott árverésről.

18. W a l d e r S. és fia az első szászrégeni rutajkereskedő társulat ajánlata a felső Marosparton bérlet falerakó helyek bérletének meghosszabbítása iránt.

19. A tanács jelentése Bing Edével a Szt.-Péter-téri iskola pinczéjének, Kilényi R. és társaival a bérház épület IV. sz. bolti helyiségének, Limbeck Jánossal a bérház épület IX. sz. és az emeleten lévő kisebb bolthelyiségének és Kabdebó Katalinnal a bérházépület II. sz. bolthelyiségének az emeletközi helyiségeinek bérlete iránt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában.

20. A tiszti ügyészség jelentése Igaz István és Osztóin Arszával kötött haszonbéri szerződés biztosítása tárgyában.

21. A tanács jelentése a radnai-uton teljesített kövezés tárgyában.

22. A tiszti ügyészség jelentése Kotsis Lajosnak eladott 215 □-öl terület iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt.

23. A tanács jelentése a f. évi jun. hónapban elő- és leirt állami adókra eső községi adónak elő- és leírása iránt.

— Azt akarja, hogy megnősüljek?
— Ki akarja? Én csak mondtam. Van itt közöttünk annyi pénz, hogy bele lehetne fullnia, csak utána kell nyulni báró urnak és dugzagd.

— Maga Stern ma rossz vicczeket csinál.
— Kérem, mondok én még jobbakat is. Itt van mindjárt a báró ur szomszédja.

— Az a vasgyáros?
— Az.
— Kinek az apja még pörölylyel kezében ütötte a vörös vasat, kinek a fia tán még mindig gyönyörét leli a kovács legények czifrázó kovácsolásában.

— Az az, hanem mindenik leánya hozományul egy kerek milliót kap s az öreg halála után még egy párat. Aztán meg, bár nem tudom milyen a báró ur izlése, hanem nekem a leányok nagyon tetszenek.

— No jól van Stern, mára elég, majd nézek pénz után, tehát százezer forint kellene.

— Kérem, nekem garancza is elég.

— Majd meglátjuk. Isten önnel.

Stern Ignác hajlongva távozott. Az ajtófüggöny már rég lezuhant Stern mögött, Haros Tódor még mindig azon a helyen állt, melyben Sternt kibocsátotta. Gondolkozott, mélyen gondolkozott, s azért még sem tudott magának egy gondolattal sem beszámolni. A pár perc alatt, mintha egy kaleidoszkopba nézett volna, melyben éltének jelenetei voltak az összeálló és szétugró színes üvegáramok szögek.

Nézte, nézte a figurákat s csak torz képek támadtak, harmonikus alak nem formáló-

dott. Lehunyta szemét, nem akarta látni, s mintha ebben a pillanatban megutálta volna önmagát. Hanem ez csak egy pillanatra tartott, mikor arcát a tükör felé fordította s a vizsás képből látta, hogy haja kissé rendetlen, ismét a régi Haros lett s egy ügyes mozdulattal a lecsuszott hajtincs megint helyén volt.

Aztán tett pár lépést a tigris bőrről leterített fekvő diván felé, előbb letérdelt, majd végig vágódott egészen és fűzte tovább gondolatait. Szemeit lehunyta s mintegy álmadozva fel-felcsillant jövőjének egy darabja. — Lassankint a vasgyárosra tért rapszodikus gondolkodása. Az öreg Rékássy fehér szakállával, feszes tartásával elég intelligens kinézésű volt. A lányok meg egészen fess teremtések voltak.

Végre pedig a milliók, mindig csak milliók maradtak.

Hirtelen felugrott a tigrisbőrről s egészen hangosan, mintegy önmagához beszélve, mondá:

— Elveszem az egyik Rékássy leányt. Elveszem a milliót. De melyik leánnyal veszem el azt a milliót. Eh, végre is az mind egy. Fogatok.

Mikor a kocsiba ült feltámadt benne még egyszer: a Harosvér. Egy gyáros leánya és egy Haros báró. Az ösök a sirban hétszer fognak megfordulni. Eh, végre is mi van ebben. Herczegek, fejedelmek színészuóket vesznek el, mért ne tudnék én egy gyáros leányt el venni. Itt legalább tudom, hogy első leszek. Még mosolygott is hozzá. A kocsi megállt.

A Rékássy palota portása mélyen hajította meg magát, mikor az üveg ajtót felrántotta. Haros Tódor kicsit biccentett fejével és besietett a gótives kapun.

Mikor a szőnyeggel beterített széles márvány lépcsőn haladt feifelé, olyasfélét gondolt, hogy ezt már régebben is megtehette volna. Hiszen mikor pár hónap előtt itt járt, hogy unoka bátya az utolsó előtti Haros sirja köré rácsozatot rendeljen, saját fantasztikus terve szerint, az öreg Rékássy oly melegen hívta, hogy ne csak az irodájában legyen szerencséje, hiszen szalonja is mindig nyitva, és örömmel áll nyitva a báró ur előtt. Akkor szinte, még mosolygott e meghíváson, és most...

Az inas levette felöltőjét és feltárta a szalon ajtaját, olvasta a kártyáról:

— Haros Tódor báró, császári és királyi kamarás ur ő méltósága...

Az elegáns szalon intelligens vendégerege csodálkozó pillantással nézett az ajtóra, melyen Haros érdekes alakja sietett be, könnyed eleganciával hajtva meg magát a társaság előtt, majd Rékássy Margit-hoz ment, aztán Ilonával fogva kezét, belevegült a társaságba.

Sztáray Pál, felemelkedve Margit mellől, kinek férfias alakjában nemes jellem lakott, élesen nézett Harosra s aztán Margit kissé felhevült arcára pillantva, félig közömbösen, félig kérdeve mondá:

— Vajjon ez mit akar itt?

(Folytatása következik.)

24. Az aradi első gyártelap részvénytársaságnak kérvénye a vízlevezető csatornájuknak az eke-utcai és téglaverő helyeken át az élővíz csatornáig vezethetése iránt.

25. A tanács jelentése Heitz Nándor, Lukács Gyula, ifj. Bahnen József, Bod József, Stamberger József, Wappel Viktor és Hirschmann Vilmos által emelt új épületek községi adómentességének engedélyezése iránt.

26. U. az egy gőzdezinfectornak beszerzése iránt.

27. N e s s e l Ferencz volt városi ellenőr kérvénye nyugdíjleltményének felemelése tárgyában.

28. A tanács jelentése Avarffy Imréné, Zeick József, Karácsonyi Illés és Zsótér György által emelt új épületek községi adómentességének engedélyezése iránt.

29. A polgármester előterjesztése az árvaszékhez két törvényhatósági bizottsági tag kihirdetése iránt.

30. Arad szab. kir. város kereskedő tanoncz iskola bizottság jelentése a lefolyt 1893/4. iskolai év tanügyi állapotáról és a bizottságnak ezen évi működéséről.

31. H u g h e s és L a n c a s t e r, czég mint csatornázás vállalkozójának munka programja.

32. H u g h e s és L a n c a s t e r czég a csatornázás vállalkozója bemutatja a IV. számú ejector részletes terveit és műszaki leírását.

33. T a r a b a Sándor városi építészeti felügyelő kérvénye 4 heti szabadság idő engedélyezése iránt.

34. Török Istvánné szül. Molnár Anna és Esk Jánosné, szül. Mellen Klára kérvénye, szülésznői okleveleik kihirdetése iránt.

Arad, 1894. augusztus 4-én.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

KÜLFÖLD.

A Panama utójátéka.

A párisi rendőrbíróság H e r z Kornél ellen in contumaciam meghozta az ítéletet. Herz Kornélt a R e i n a c h báró és a Panama-társasággal szemben elkövetett zsarolás miatt 5 évi fogságra és 3000 frank pénzbírságra ítélték.

Japán-kínai háború.

T i e n - C s i n ből jelentik, hogy a „Kowshing” kínai szállító hajó elsüllyedése alkalmával az „Iltis” német ágyunaszád, amely véletlenül a közelben volt, százötvennél több kínait mentett meg. A japán szárazföldi hadsereg támadását a kínaiak hadállása ellen, Asan mellett visszaverték.

A „Reuter-ügynökség” értesülése szerint minthogy Japán és Kína közt kitört a háború, T i v a n z á r v a, hogy a hatalmak újabb összeütközések megakadályozása végett beavatkozzanak, de a hatalmak azt óhajtják, hogy a háború minél előbb véget érjen. Törökvésők első sorban arra irányul, hogy a hadművelési szférá lehetőleg szűk határok közé szorítsassák.

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” jelentése szerint az amerikai nyugati parton levő „Alexandrine”, „Ancona” és „Marie” czirkálóhajók parancsot kaptak, hogy a kelet ázsiai harc színterére menjenek a német érdekek megvédése végett.

„Don Juan” spanyol czirkálóhajót Koreába rendelték, hogy szemmel tartsa a kínai és japán hajórajok műveleit.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 5. —

Változó felhőzet. — Hőszüljedés. — Eső.

Az állatvédelemről.

(Beszámolóféle.)

Arad, augusztus 4.

Azt hiszem van Aradon egy ezer ember ki szívvel hiva az állatvédelem eszméjének. Egy ezeret mondok csak, pedig nem igen tévednék, ha kétannyira becsülném azok számát, kik hathatósan támogatnának egy aradi állatvédő egyesületet.

Nem mondom ezzel, hogy pénzzel támogatná mind a két ezer az állatvédők nyilvános szereplését, hanem igenis számíthatnának annyi közremunkálkodó egyénre, mikor nyilvános kérelemmel fordulnának a közönséghez, mikor felszólítanak, cselekedjenek az állatokkal ilyen vagy amolyan jól, vagy pedig szólaljanak fel az állatkinzások láttára egyik vagy másik módon.

Tizenöt éve, hogy Aradon szolgálók az állatvédelem ügyének, sok félét tapasztaltam e hosszú idő alatt és úgy hiszem ismerem közönségünk vélekedését az állatvédelemről. Ezen hosszú tapasztalat alapján mondhatom, hogy legalább ezer egyének óhajta teljessé, ha városunkban történnék valami az állatok iránt való jobb érület ápolása és terjesztése dolgában.

Az eszméért harcolók száma tehát elég szép összeget tenne. Hanem vezér egyéniségre nem tud az ügy szert tenni. Olyan vezérre, kinek ideje van és hajlandósága is belőle egy részt a közügy ezen ágának szentelni, kinek tehetsége van és jóakarata ezt a közönség javára fordítani, kinek tekintélye van és hozzá ambíciója vele egy ideális ügynek szolgálni.

Ezzel nem azt mondom, hogy városunk és megyénk territoriumán nincsen uri egyén, ki mindezen tulajdonokkal nem volna megáldva. Hála Istennek, nem egy van csak, hanem sokan vannak, kik állásuk vagy befolyásuknál fogva, fenkölt nemes érület és műveltségre meg vagyoni állapotukra nézve alkalmasak nem lennének bármilyen és akárhány ügynek, mely a civilizációnak előmozdítását czélozza, élére állani. Nem azt mondtam tehát, hogy nincsen ember, hanem azt, hogy ezen ügy, az állatvédelemnek ideális ügye nem tudott még vezérre szert tenni.

A külföldről minden évben kapok évi jelentéseket, névjegyzékeket állatvédő egyesületek részéről. Azokból azt látom, hogy az egyesületek vezetésével fáradoznak főrangú katonák, papok, nemes rangú nagybirtokosok, állambizaltok kereskedők, tudósok s a többi.

Mikor hajdanában magam is egyesület alakításán fáradoztam s az állatvédelem barátjaiból egy szép névsort már összegyűjtöttem volt, többek ajánlatára az elnökségre, illetve a vezetésre felkérni elmentem az akkori alispánt, T a b a j d i Károlyt. Megcsókolt örömben, hogy ilyen megtiszteltetés érte, de vállalkozni nem mert. Azt mondta, aki annyi erővel jár el az elvállalt dolgokban mint ő, az egy olyan ideális ügynek csak ártalmára lehetne. Hanem kérjük fel N. N. nagybirtokost, egy szelid lelkű, nagyon tisztelt, minden tekintetben független állású öreg urat, az lesz az alkalmas ember.

Elmentem a most már örök álmát élvező szelid lelkű öreg urhoz, mert igazat kellett adnom boldogult Tabajdi indokolásának úgy a maga szeméjére, mint az ajánlott főnemes öreg ur jellemére vonatkozólag. Itt meg azt a választ kaptam, hogy az ügy igazán nemes, czélja üdvös és pártfogásra méltó; ámde vezetésével nem öreg embert kell megbízni, mivel éghajlatunk úgy kívánja, hogy az öregség élvezze nyugalmát és óvakodjék a lélek izgalmatól, holott az állatvédelemnek szolgálva s látva népünk érzéketlenségét, lehetetlen, hogy haragra ne gerjedjen az ember néha, mikor hivatásból szemléljük az állatokkal való bánásmódot.

Fordultam (népies módon szólva) Pterhez s ez ilyen, fordultam Pálhoz az meg amolyan indokokkal mentegetőzött és az állatvédelem ügye vezetőt nem nyert.

Hanem az hajdanában volt, mikor az országos állatvédő egyesület a fővárosban még nem létezett, mikor sem a büntető törvényben külön paragrafus az állat védelemre vonatkozólag nem állott, sem a magas kormány országos intézkedéseket az állatokkal való enyhébb, emberségesebb bánás módot illetőleg

még nem tett. — Azóta elmúlt tizenöt esztendő. Azóta már sok megváltozott.

Tizenegy éve, hogy létesült a „Budapesti állatvédő egyesület”, hogy mintája legyen eljárásában és irányában az utána következő magyar hasonló egyesületeknek. Sőt időközben, mivel kivüle más állatvédő egyesület az országban nem keletkezett, czímét „országosra” is változtatta, hogy egy maga mentse meg a honháza becsületét a külföld kulturhistorikusai előtt.

Tizennégy éve, hogy a magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról 86.-a §. száz forint büntetést ró az állatkinzóra; és öt éve, hogy a miniszterium némi-nemű szabályzatot adott ki, az állatokkal való bánás módról utczán és piaczon; végül már három év óta Aradon sem viszik összekötött lábuknál fogva sem a borjúkat, sem a majorságot.

Welche Wendung von Gottes Gnaden! mondaná valaki, ha mind ezt megérhette volna. De hát mondhatom én: Istennek mily csodája történt. Történt pedig az, hogy Budapestet nem Arad követte az állatvédelem terén, hanem Kassa, meg Temesvár, meg talán más városok is.

Igaz, Dr. S z a l k a y Gyula tanár, az országos állatvédő egyület titkára engemet okoz, hogy Arad elmaradt. Azt mondja, nem mozogok, nem lépek, nem teszek semmit. Pedig nincs egészen igaza. I n s t i t ó r i s Kálmán, városi főjegyző ur a tanum, hogy kísérletet tettem, oly czélból, mily eredménye lesz, ha én Aradon egy állatkinzót a hatóság kezébe adok, illetőleg mily támogatásban részesülök ily esetben, az országos állatvédő egyület közbevetése által?

És ismét Institoris Kálmán főjegyző ur a tanum, hogy fellépésem meddő maradt, máskep mondva: az országos állatvédő egyület firmája alatt (melynek tagja vagyok) eredményt kivívni nem lehetett.

Igy tehát csepp irigyelni való sincs abban, hogy Kassa és Temesvár megelőzte Aradot, mivel e két város az országos állatvédő egyület fiókjai lévén, hiába való, vagy legalább is észre nem vehető életet él.

S é p e z a csoda, hogy Arad mások által megelőztetvén, még sem maradt hátra. Ha Arad közönsége az állatvédelem érdekében egyesülni óhajt, és független együletet alkot, még mindig első lesz ma is a fő- és székváros után. De hát óhajt-e?

A jelek arra mutatnak, hogy igenis óhajt. Egy nemes lelkű urnő: özv. A n d r é n y i Kálmánné ő nagysága negyven tagot gyűjtött a létesülendő állatvédő egyesületnek. Mind a város legelőkelőbb egyéniségei, a legfényesebb hangzású nevek, a legbefolyásosabb társadalmi faktorok, valamely ügy legkomolyabb biztosítékai és így a leendő állatvédő egyesületnek is mindenkor legerősebb oszlopai.

Biztos tudomásom van, hogy mind a negyven ur és urnő, bár ez idő szerint az országos egyesületnek tagjai egyik sem akarja, miszerint Arad fiókjá legyen a fővárosnak, hanem önállóan óhajtának működni azon ideális, szívnemesítő téren, melyet az állatvédelem néven ismerünk. Így hát alapos a hitem, hogy az ősz folyamán fel fog épülni az a kápolna melyben a humanizmusznak bűvös erejű és csoda hatású oltára fog állani, melynek veszta tüzetől gyulad majd fel az alacsony rangú és műveltségű emberek szívében is az Istennek legszebb lelki adománya: a könyörület és méltányosság, mely két erényt a vallás erkölcs eme mondatba foglal össze: a mit nem kívánsz magadnak, ne cselekedj azt mással sem.

Alapos a hitem, hogy ez alkalommal nem fog beállani az a régi eset, mely szerint a vezetéséggel megkínált férfiak közül az egyik azt mondta: én nem, a másik: én sem, a harmadik meg: én épen nem vagyok erre alkalmas.

Ez nem fordulhat elő már azért sem, mivel most az állatvédelem kérdése nem főképen az állatkinzás ellensúlyozása körül forog. Most már az állatok, mint legjobb, leghivebb és legkészségesebb élet fentartónk, segítőnk, és a jólétnek legfejtünőbb jeleisége szerepelnek az állatvédők szemében. Most már nem azt kell lenni, hol van büntetendő cselekedet, hanem azt, hogy kicsoda szorul jó tanácsra, hogy mily bánásmóddal kell bizonyos köröket megismertetni kiket illet a nyilvános elismerés és dicséret, mily állapotok képezik dicsőségünket vagy szegényünket stb.

Ilyen csudálatos fordulat mellett az állat-

védelem olyan működés lesz, amely örömet okoz, szemmel kísérhető eredményre vezet. Nem lesz tehát nagy nehézségekkel összekötve, sem az állatvédő egyesület alakítása, sem annak dicsőséges vezetése. Kiváltképen, ha alacsony tagsági díjak mellett a legszélesebb körök lesznek az egyesület körébe vonva a hazai „aradi” fogalomhoz kötjük mind azon vidékeket, melyek Araddal bármily módon és téren érintkezésben állanak.

Midőn így beszámoltam a multtal és véleményemről, azt hiszem, legszébb reményt táplálhatom a jövőre nézve.

MÁDAI MÁTYÁS.

Fürdői levél.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —
Gleichenberg, augusztus 2.

Egy tárczalevelet szerencsés voltam már önöknek küldeni amaz időből, mikor a Majland milliomos hotelierjétől egész a „Schweiczerai” (a mi alatt nem valami tehénistállót, hanem vendéglőt méltóztassék érteni) magyar bérlőjéig rettenetes rettegésben vala a szezonnak miatta. Mert julius elejétől korszakos változás történt. Gleichenbergnek ma annyi vendége van, mint még soha! A honnan e sorokat önöknek küldöm a méltóságteles D' Orsay-villa demokratikus padlás szobájából (a mi fölött ne méltóztassék mosolyogni, mert a D' Orsay-villa valóságos magyar írói tuskulánium. Példán, hogy csak többet ne mondjak, álltam két emelettel lakik Mikszáth Kálmán) — oda behallzik az esplanadeon zivajgó élet, pedig a stajer égbolt ultramarinját innét a rozoga íróasztalomtól, a nyitott ablakon át, szinte elérni vélem.

Nagy szezon van. A podgyászós társzekeréről Eifel tornyokat hevenyésznek a piczulák föl-kent londi-rei, a vendégek ömlenek és szinte nyüzsgünk az ember sokadalomban. A szezon eme virágjában a göthősök fürdője elvesztette samaritanus jellegét, bár még mindig szürkélnek a pauperizmus görcsös egészségkeresése, de a plutokrácia oly smuckosan csillog, hogy a nemzetgazdaságtannal foglalkozó társam véleménye szerint, ma Gleichenbergben a ragyogó ékszerek értéke másfél millió forint.

Es tisztelettel alólírott, ki bár tudó-foltozó szándékokkal jött Gleichenbergbe és ki 1 kiló és 80 deka horribilis hizással az 51 kiló nem remélt súlyáig bátorodott meggyarapodni, — nem is kesereg miatt, hogy a kies szelíd lejtőkön most oly zajos élet hullámszik. Unni nem unja magát az ember, a ki maga is részt kér, vagy aki csak figyelmes nézdelője. e tarka ember vásárnak, az eleget foglalkoztatta szemét s így csak lepörög az a négy öt hét, a mire az otthon édes vágyaival meggyünk vissza.

Valóban nagyon soknál szemlátomást lehet látni a gyarapodást. A minap elkövettem azt a riporterit indiskréciót, hogy meglestem Mikszáth Kálmánt, a mint kenyeres társammal a vidéki újságírásban Boros Samuval piquetiroztak, szinte láttam mind formásodik a zseniális magyar elbeszélőnek második rendbeli tokácskaja, az arculata meg olyan gömbölyű, mintha nem is magyar író, hanem a székesfehérvári káptalanak lenne tagja. Gyarapodunk itt megannyian, legfőleg a verseiben és testi mivoltában világfájdalmas Ignótus marad oly keszeg-husu, hogy a zseniális palóc nyomán az egész fürdőben „rosz materiának” hívják. Egyébként hallatlan sikerekről beszélnek, van egy honvéd kapitány, a ki nyolcz kilóval nehezebb testtel megy haza a vékonydongájú sápadt menyecskék nem kis bosszuságára, a kik üveg-csöveken kiapadhatatlan türelemmel szivogatják a klauseni forrás vastartalmu vizét.

Mindez eddig igen szép dolog, de gondolják csak meg, hogy két hetenként a pazar eleganciával berendezett kur-salonban szombaton — horrendum dictu — bálak vannak. Hát hiszen mért ne volna? Hiszen sok itt az egészséges. Persze sok! Egy pesti redoubtál valósággal szégyelje magát. A négyesekre szánsként állnak fel a párok és van benne valami tragikomikum, mikor egy-egy figuránál vagy a táncos, vagy a táncosné kér bocsánatot és a szalon ama horgany-edényeihez megy, mely oly szomorú jellege a gleichenbergi fürdőnek, hogy a páncslijára rakódott váladéktól szabaduljon.

A természet pazar helyén a német számító szellem raffiniált dolgai vesztegetik meg a szemet. Nincs az az eldugott hely, a hol a német pepeselő kultúra nyomai ne lennének. És valóban jól esik ez a gondosság, az a korral való haladás, a melyet fájdalom a mi magyar fürdőink nem fognak egyhamar elérni és túlszárnyalni. A savó és

forrás vizkura, a friss tehén és kecsketejnek kiszolgáltatása, a fenyő és sófürdők, maga a hidegvizgyógyintézet gondos berendezése, még leginkább ez utóbbi hagy kívánni valót fönn, mert a kabinjei a mai kereslethez képest nem elegendők; de hát éppen most értesülök az igazgatótól, hogy már jövőre a hidegvizosztályt megbővítik és tökéletesítik.

Abból a körülményből, hogy fölösen vannak itt a társadalom szegényebb osztályai is, megállapítható, hogy Gleichenberg nem lehet drága fürdő. A minthogy nem is drága. Lakást 1 frton kezdve 8 frtig napján lehet kapni, az étkezés a magyar vendéglők árszabályait nem igen haladja túl. E tekintetben tehát nem tartson vissza senkit a kényszerűség, ha orvossa a fürdőt javálja. Mert a mi a sikert illeti, ez szinte kilátásba helyezhető. Mióta itt vagyok igazán sok roskatag embert látam, mint szedi föl magát, köstük persze legnagyobb örömmel magamat, ki azzal a boldog tudattal röptök vágyaimnak sólyom szárnyán és a MÁV-on haza, hogy a fátum enged még élnem egy pár telet.

Hölgyeim és uraim, az önök 51 kilós tisztelőjének duzzadó reménye ez! . . .

VERNER LÁSZLÓ.

HIREK.

Augusztus 5. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Havi Boldogasszony. — Protestáns naptár: Havi Boldogasszony. — Görög-keleti naptár (julius 24.): Krisztán. — A nap kél 4 óra 31 perczkor, nyugszik 7 óra 8 perczkor.

Augusztus 6. Hétfő. Róm. kath. naptár: Urunk színváltozása. — Protestáns naptár: Urunk színváltozása. — Görög-keleti naptár (julius 25.): Anna. — A nap kél 4 óra 32 perczkor, nyugszik 7 óra 6 perczkor.

Szabadságharcsi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Heiység: Polgár iskola. földszint.

Augusztus 8. Városi közgyűlés, délután 5 órakor.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	7.—
Soborsin d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
Gurahoncz felé:		Gurahoncz felé:	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

— Az „Aradi Nyomdatársaság” fel-leit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetéből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő-utca 4. szám.*)

— Személyi hírek. Bohus Zsigmond csász. és kir. kamarás, főrendiházi tag és Vászárhelyi Béla aradmegyei nagybirtokos Borszniából, hol pár hetet töltöttek, visszaérkeztek Aradra. — Várjassy József köztörvényhatósági bizottsági tag, az aradi társadalom egyik legagilisabb tagja, Menyháza fürdőről hazaérkezett. — Kornay Károly kir. közjegyző nyaralásából tegnap este Aradra visszatért. — Lázár Márton nagyvárad kir. alügyész kíségető szolgálatra az aradi ügyészséghez kirendeltetett s már meg is érkezett hozzánk.

— A hivatalos lapból. A király dr. Plósz Sándor budapesti egyetemi jogtanárt az igazságügyminiszteriumhoz államtitkárrá kinevezte.

— Rekvium Vilmos főherczegért. A megboldogult Vilmos főherczeg tüzérségi főfelügyelő és táborszernagy lelki üdvéért tegnap fényes rekviumet mondtak az aradi várban. A gyászisteni tisztelet reggel 9 óra-

kor vette kezdetét a várbeli plebánia-templomban s azon Nidermann katonai lelkes czelebrált. Megjelent Spiegelfeld József br. vezérőrnagy, várparancsnok és danredparancsnok, Csikós Alajos ezredes, ezredparancsnok, a csász. és kir. 33-ik gyalogezred tisztikara teljes diszben s egy század legénység, szintén diszben. A rekvium alatt a katonazenekar gyászdalokat játszott.

— Csatornázási tervek a közgyűlésen. Az angol vállalkozók a legutóbbi hét napjain igen nagyot haladtak az előmunkálataiban. A próbakutakat megásták, s a csövezetékek részletes terveinek egy részét elkészítették. — A terveket a *hétfő délután* öt órára egybehívott *vizvezeték és csatornázási szakbizottság* veszi tárgyalá alá. Nagy lesz a törvényhatósági bizottsági tagok meglepetése, midőn látják, hogy a tervek már a jelen havi közgyűlés jóváhagyását várják, mi a tényleges munkálatok haladéktalan megkezdése végett szükséges. A *Hughes és Lancaster* cég, mint csatornázási vállalkozó egyelőre csak a *részletes munkaprogramot* mutatja be, de betérjeszti egyebeken kívül a negyedik számú *ejektor* részlet terveit és műszaki leírását is. A közgyűlési jóváhagyás után a vállalkozók azonnal hozzálátanak a nagyszabású vízművek létesítéséhez.

— Megszűnt a kolera. A belügyminiszter tegnap értesítette Arad város tanácsát, hogy a Porosz-Sziléziában uralkodott kolerajárvány megszűnt. Ennek folytán a tanács a főkapitányt megkereste, hogy a Porosz-Sziléziából érkező utasokat zár alá ne vegye.

— Városi ügyek. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium értesítette Arad város tanácsát, hogy a róm. kath. templom-építés-i, valamint a róm. kath. temető-kápolna fenntartási- s a Szt. Háromság-szobor alapokra vonatkozó tavalyi számadási kivonatokat jóváhagyta. Jóváhagyta továbbá a Bonna- és Herschka-féle alapítványok számadásait is.

— Kerékpározók kirándulása. Az „A. T. E.” kerékpározó köre ma délután Világosra kirándulást rendez. Utirány Mikalaka — Uj-Panaton át; — távolság oda és vissza 54 km; — gyűtekezés délután fél 2 órakor a korcsolyázó egyesület városligeti pavillonjánál. A menetparancsnokság.

— Gőzgépközlekedők vizsgáló bizottságánál a folyó évi augusztus havi vizsgálatok 11-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet 10-én déli 12 óráig az aradmegyei államépítészeti hivatalnál tóut 7. sz. I-ső emelet.

— Egy hétig biciklin. Nagy utat fog megtenni biciklin Gaál Imre a jeles kerékpáros, ki a multkor a borossebesi helyi érdekű vasutal is győzelmesen versenyzett. Tegnap jött be Gurahonczról Aradra, innen felmegy Miskolcra, honnan állandó tartózkodási helyére Szombathelyre kerékpározik. Az egész ut hét napot vesz igénybe. Gaál ma indul el Aradról.

— Az orgyilkosság áldozata. Bulzán Nikolájt, gróf Könygsegg Fidélt tuczi birtokának csöszét, — mint levelezőnk jelenti — a napokban meggyilkolva találták. A csendőrség a legerélyesebb nyomozás dacára sem tudta mindeddig a gyilkost felkutatni. Altalában véve az a vélemény van elterjedve Tauronon, hogy a józan és szorgalmas csösz orgyilkosság áldozata.

— Elfogott betörő. Megemlékeztünk arról a betörőről, mely Gleisinger József aradlakos kárára történt a napokban. A rendőrség szorgos kutatás után ráakadt a tettesre Schwaroz Péter személyében kit mindjárt kezdetben gyanuba vettek. A betörő a lopott tárgyakat a keményítő-gyár melletti zsilip alá rejtette el, hol azt játszó gyermekek találták meg. A vásznak egyrésze egészen vizes. Schwaroznak az volt a terve, hogy az ellopott

vászonnemüket csak másnap szedi elő a rejtek-helyből, s értékesíti. De mivel letartóztatták, ezt nem tehette.

— **Orfeum a „Fehér Kereszt”-ben.** A külföle, apró és minden héten máshol játszó orfeumok után végre — mint az előzetes jelentésből olvassuk — egy jeles örökből álló orfeum fog Aradon működni Pohl Károly kerthelyiségében felállított színpadon. A társulat nevezetesebb tagjai a következők: Mirtle, Jackson, Windthon testvérek (zenebőhőczök), Horváth Elsa, Hergman Jakab, Margitán, Jackson és József amerikai excentrique művészek, Villy Gizella soubrett, Rother Irma Ligethi Jenő stb. Az előadásokat folyó hó 8-án kezdik meg.

— **Zónázó tolvaj.** A mai cselédekről mondott véleményünkben nem csalódtunk. Ujabb bizonyítékot szolgáltat arra Patkó Róza, érdemekben gazdag mosogató-Vénusz esete. Az Aradon időző Pekry Károly dr. tegnap nagyobb összegű pénzt kapott Lőcséről. Az utalvánnyal a cselédet küldte a postára, s várt türelmesen. Az órák teltek, s Patkó Róza csak nem jelentkezett. Ekkor Pekryben feltámadt a gyanu: hátha a gyöngeszivű leányzó megugrott az összeggel. Ezt annyival is inkább hihette, mivel Patkó Róza több évig volt a csendőrségnél, mint szakácsné szolgálatban, s így a sok érintkezés közben bőséges alkalma nyílt a bűnesetek mikénti végrehajtásával megismerkedni. A káros ekkor jelentést tett Nyáry Béla alkaptánynál, ki intézkedett is. S már tegnap délután megkapta a sürgönyválaszt Kurticsről, hol a csendőrség a két lovas kocsin érkezett tolvajnót elfogta. Zsuppon szállították Aradra.

— **Verekedő köműves.** Darócz Juon szent-annai lakos — mint onnan írják nekünk — a múlt napokban összeszólkózott Stadt Antal köműves legénnyel. A heves szóváltás avval végződött, hogy Stadt Antal egy tégladarabbal úgy fejbe vágta Darócz Juont, hogy ennek következtében hat napig feküdt az ágyban, szenvedve fejszebével. A verekedő köművest azonnal letartóztatták.

— **Vásári tolvaj.** Borosjénőn múlt hó 29-én tartották az országos vásárt, mely alkalommal Haszka Ferencz hagymási lakos arra használta fel a vásári zürzavart, hogy lopjon. Ugy látszik üstre volt szüksége, miért is Horváth Imre üstöst szerencsétlenné és egy négy forint értékű rézüstöt lopott. A fátum azonban nyomban utolérte a vásári plajás személyében, ki rögtön letartóztatta az üsttolvajt.

— **A megakadályozott katasztrófa.** Végzetessé válható katasztrófa fenyegette a cárt, a mikor rövid idővel ezelőtt a borki-i fogadalmi templom fölszentelésére utazott. Még az orosz sajtóban is merényléről beszéltek, a melyet csak egy pályaőr ébersége hiúsított meg. A kursk-charkov-azovi vasut vezérigazgatója most a „Charkovskija Vjedomostiban” közzétette a megakadályozott szerencsétlenség „igazi” lenyegét. A Kursktól 140 verstnyire föllított pályaőr, Sefrem Kalenetsko, rövid idővel a cári vonat érkezete előtt észrevette, hogy egy sin meg van repedve. Erről még idejekorán értesítette az üzemfőnökséget, úgy, hogy sikerült a veszélyessé válható sint újabbal helyettesíteni, s a cári vonata minden baj nélkül haladhatott tovább. Az öt tíz rubel jutalmat kapott éberségeért. Eddig tart a hivatalos dementi, a melynek olyan sajtóságos hatása van, hogy szinte kiérezzük belőle travesztált, szomorú emlékü, szintén „hivatalos” jelentést: „Borki mellett minden csendes.”

— **Okos elefántokról.** A szász-weimari herceg, aki szenvedélyes sportsman s nemrég az egész világot körülutazta, egy német folyóiratban beszámolati eleményeiről s többek közt elmond két elefánttörténetet, amelyet öreg katonák meséltek neki ebéd közben Indában. Az első történet így szól: Egy tisztán nagy barakot építettek egyszer hosszú czövegekkel. A rudakat és oszlopokat elefántokkal hordatta az építőmester az erdőségekből. Amikor az utolsó czöveg is helyén

volt, a legöregebb elefánt ormányával lecsukta félszemét, a másikkal pedig megvizsgálta, hogy egy irányban ásták-e el a munkások a rudakat? A másik történet a következő: Egy elefánthajcsár erdőn ment keresztül, kókuszdióták között. Egyszerre csak vágya támadt, hogy az egyik fáról lépjen egy diót. Le is tépett egyet, azután feltörte az elefánt fején és megette. Egy héttel később a hajcsár ugyanazon erdőn ment keresztül elefántjával, de gyalog, az állat mellett haladva. Most az elefántnak támadt vágya egy kókuszdióra. Le is tépett egyet, azután feltörte a hajcsár fején és fehér tejet vigan szopogatta.

— **Megőrült vasuti pénztáros.** Nagy feltűnést keltett a hódmezővásárhelyi vasuti állomáson Lencz Vilmos losonczyi vasuti teherpénztárosnak a letartóztatása. A szerencsétlen ember pár nappal ezelőtt indult el Losonczról Budapestre, de Szolnoknál a szentesi vizinális vasutra szállott át s utközben kitört rajta az örütség. Az utasok nem vettek észre semmit, csendesesen viselkedett, csak Mártély állomásnál kezdett dühöngeni s e közben kibukott a vonatból. Az állomási személyzet véletlen szerencsétlenségnek tartotta az esetet s nem is figyelt tovább Lencz Vilmosra, ki elkezdett szaladni a robogó vonat után s izzadtan, kimerülten, halálosan elfáradva ért be a hódmezővásárhelyi pályaudvarba. Neumann János állomási főnöknek feltűnt a dult arcú ember s a rendőrökkel letartóztatta, a mikor kitűnt, hogy Losonczról való s több irányba szóló szabadjeggyel rendelkezik. Az elfogottat orvosilag megvizsgálták s mintán rajta az örütség tüneteit konstatálták Privitzér rendőrhadnagy kíséretében a szerencsétlen fiatal embert elszállították Losonczra.

— **A németcsászár és gyermekei.** A császári család legutóbbi abbaziai tartózkodása alatt történt. A császári gyerekek együtt játszottak a parton s egyszerre csak összeveszték. A legidősebbik fiú, a trónörökös neki áll s elkezdte az öcsét dögönyözni. E pillanatban megjelenik az apjuk, a császár s szigorúan kérdőre vonja trónjának örökösét.

— **Mi az? Mit verekedtek.**
— Papa, felel a fiú — csak meg kell neki mutatni, hogy én vagyok a trónörökös.

— **Hallgass!** En meg majd megmutatom neked, hogy én vagyok a császár.

— **Szólt — s nyakon legyinté a fiát.**

— **Egy kázanrobbanás halottjai.** Szababakával szomszédos Ludas pusztán, Vörös György telkes gazda tanyáján, a gőzcéplőgép fűtője, Hegedűs György részeg fejfel tüftötte a gépet, aminek következtében a kazán óriás robajjal felrobbant. A vaszilánkok Kovács Pált, a gép tulajdonosát és egy tizenhét éves munkásleányt olyan súlyosan sebesítettek meg, hogy állapotuk reménytelen. Mindakettőt bevitték a városi kórházba.

— **Nagy vihar Tiszafüreden.** A múlt hó utolsó napján Tiszafüreden hirtelen nagy vihar keletkezett. A villám a városházára is lecsapott s a főjegyző irodájának nyitott ablakán behatolva, a fal mellett lesiklott. Néhány percczel ezelőtt távozott el a szobából Borsós Flóris első jegyző s így a halálos veszedelmet szerencsésen kikerülte. A villámcsapás oly erős légnyomást okozott, hogy a szomszéd szobában lévő Akkermann Sámuel írrok a földhöz vágódott s eszméletét veszítette. Kevés idő múlva azonban magához tért s az ijedségen kívül nem esett baja.

— **Előkerült tolvaj.** Berár Dimitre konopi lakostól a múlt héten — mint levelezőnk írja — több házi szerszámot loptak el. A tettest tegnap sikerült Paszkucz Nyika személyében elfogni. Kihallgatás végett a radnai bíróságnak adatott át.

— **Pályázatok.** Irnoki állásra a tasnádi járásbírósnál 4 hét alatt; pénzügyi biztosi állásra a dícsőszentmártoni pénzügyigazgatóság területén 14 nap alatt; aljegyzői állásra a nagyváradi törvényszéknél 2 hét alatt; segédtitkári állásra a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt.

— **Apró hírek.** Szapáryfalván Sipos Klára és Békési Julianna munkásleányok fürdés közben a Temesbe fulltak. — Zdobak község

templomába tegnapelőtt a hirtelen keletkezett viharban a villám belecsapott s a templomot leégette. — Petrovoszellóban. Ollareszku Beta parasztleány vetélytársát, Belu Perszidát vitriollal leöntötte. A szerencsétlen leány súlyos sérüléseket szenvedett. — Csordakut fejérmegyei pusztán Tóth Flóra ujszállott gyermekének fejét fejszével ketté hasította. A vadállatias anyát letartóztatták. — Felső-Ujvárosban Antal János földmivest szobájában felakasztva találták. A szerencsétlen ember eihalt felesége miatt való bánatában lett öngyilkossá. — Ungvárott Kottlár Pál vezető Romankó Mariát oldalfegyverével életveszélyesen megsebesítette. Végzetes tettének az oka valószínűleg szerelmi féltékenység volt.

HYMEN.

Jamnitzky János, a helybeli Fejér Gyula-czegnél alkalmazott kereskedőség eljegyezte Steiner Franciska kisasszonyt, Menráth József zsigmondházi iparos szép sógor-nőjét.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi magyar nyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egylet folyó évi augusztus hó 5-én délután 6 órakor, Kossuth-utca 5. szám alatt, Valenta András vendéglős külön helyiségében választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Netáni egyéb indítványok. 4. Új tagok felvétele.

TANÜGY.

(—) A nagyhalmágyi iskolaszék még 1892-ben kérelmezte a magyar kir. vallás és közoktatásügyi minisztertől, hogy Nagy-Halmágy elemi iskoláját, mely közadakozási alaptól tartja fenn magát — államosítsa. A nagyhalmágyi iskolaszék kérelmét akkor nem vette figyelembe a miniszter. Most — mint levelezőnk jelenti — újból kérelmezi az államosítást az iskolaszék és erősen remélik, hogy az új miniszter figyelembe fogja venni kérelmüket.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Aradi szerzők premierje.** Két tehetséges aradi írótól fogadott el ifj. Polgár Károly a Lippán működő színtársulat igazgatója két egy felvonásos vígjátékot előadásra. Lengyel Sándor dr. megyei aljegyző és Horváth Elemér hírlapíró társunk a szerzők, kik „Az ideálok” és a „Pályatévesszettek” című színdarabjaikkal folyó hó 12-én fogják az első premier izgalmait élvezni. Polgár társulata — mint értesülünk — már próbákat is tartott a vígjátékokból.

* **Életemből** címet fog viselni az a versesek és prózaidolgokat tartalmazó kötet, melyre Honisch István, helybeli fényképész hirdet előfizetést. A könyv októberben jelenik meg s 1 frt 20 krért lesz kapható.

* **Horváth H. József „Mosolygó történetek”** című kötete a f. hó első felében kerül ki sajtó alól, miért is szerző felkéri gyűjtőit és előfizetőit, sziveskedjenek az előfizetéseket és gyűjtőiket haladéktalanul beküldeni.

* **A „Magyar Szalon”** most megjelent augusztus havi füzeté is bőven megfelel annak a várakozásnak, melyet intelligens olvasó közönségünk ehhez a diszes, valóban hézagot pótló szépirodalmi vállalathoz fűz. Érdekesnél érdekesebb közlemények váltják fel egymást benne úgy magyar, mint külföldi írótól és költőtől. A szöveg közt mintegy 40 művészi kivitelű kép és arckép található. Nem győzzük eléggé olvasóink figyelmébe ajánlani ezt a diszes vállalatot, mely méltán megérdemli a legszélesebb körű pártolást. A „Magyar Szalon” bármely hazai könyvtárban megrendelhető, vagy pedig a kiadóhivatalban (Budapest, V., Bálvány-utca 15.)

* **Az „Ország-Világ”** legújabb száma gazdag, változatos tartalommal s igen csinos, művészi kivitelű, jobbra aktuális értékű képekkel jelent meg. Az „Ország-Világ” láthatólag eikövet mindent, hogy előzetesinek fokozódó igényeit kielégítse. Oly lapot ad a közönség kezébe, a mely bármely külföldi hasonirányu lappal kiállja a versenyt. A lapot — melyet mi is melegen ajánlunk a közönség figyelmébe — legelőszertűbb megrendelni az „Ország-Világ” kiadóhivatalában (Budapest V., hold utca, 7.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

A büntető bíróság munkarendje.

Az aradi kir. törvényszék előtt holnap a következő bűnügyek kerülnek végtárgyalásra:

Bruchholtz Vilmos ellen súlyos testi sértés.

Brucker Emil ellen sikkasztás.

Kali József ellen lopás.

Varga Imre ellen súlyos testi sértés.

Plár Mártonné ellen szándékos emberölés.

§ A szerelem gyermeke. Egy fiatal aradi leány felett mondott ítéletet tegnap a kir. törvényszék. Varsándán Léna a fiatal bűnös, kinek egész élete csak tizenhat évből áll. Két év előtt követte el azt a tettet, a miért tegnap a törvényszék ítéletet mondott reája. Varsándán Léna tizennégy éves volt, mikor kis gyermeknek adott életet, és az ártatlan szerelem-gyermekek, saját szegyenét takarva a kutba dobta, hol el is pusztult a picziny csecsemő. A törvényszék tekintve a vétkező anya gyermek fiatalágát, 10 havi börtönre ítélte Varsándán Lénát.

TÁVIRATOK.

Requiem Vilmosért.

Budapest, aug. 4. (Saj. tud. távirata.) A budavári helyőrségi templomban Vilmos főherczegért requiem volt, melyen a főváros összes tüzértisztjein kívül jelen voltak Lobkowitz herczeg hadtestparancsnok, és az összes tábornokok és főtisztek.

Óriási tűzvész.

Budapest, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) Rákospalotán ma délben Molnár György vasut-utczai pajtájában tűz ütött ki, mely csakhamar lángbaborította az egész házat.

A tűz később átcsapott a két szomszédos házra is, azokat is elhamvasztva.

A gyorsan kivonult tűzörség fél három táján lokalizálta a tüzet s a nagyobbvésznek elejét vette. A kár négyezer frtra rug.

A házak szerencsére biztosítva voltak. A vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet a Molnár pajtájában, a szecska között gyúfával játszó gyermekek idézték elő, kik elmenekültek.

Gyujtogatók szabadlábbon.

Budapest, aug. 4. (Saj. tud. távirata.) A budapesti törvényszék Goldberg Simon és Lázár fakereskedőket, kik gyujtogatás vádjá miatt ültek vizsgálati fogságban, a királyi ügyészség hozzájárulásával, szabadlábba helyezte.

Vilmos végrendelete.

Bécs, auguszt. 4. (Saját tud. távirata.) Ma bontották fel a tragikus véget ért Vilmos főherczeg végrendeletét, melyet ezelőtt tiz évvel készített el.

E szerint örököse Jenő főherczeg. Sógornője Erzsébet főherczegnő 300,000 forintot, egy zárda pedig 50,000 forintot örökölt. Cselédeiről bőséges nyugdíjjal gondoskodott.

Dákó-oláh egyetemi hallgatók.

Kolozsvár, aug. 4. (Saj. tud. távirata.) Az Appel és Manifestul című izgató nyomtatványok miatt, melyek a memorandum alatt az oláh köznépet tüntetésre szólították, negyvenkét kolozsvári oláh egyetemi hallgatót az egyetemi tanács fegyelmi vizsgálat alá vont. Időközben szóba került az, hogy előbb a büntető bíróság elé állítsák őket és az egyetemi hatóság addig felfüggesztette az eljárást s egyut-

tal indexeik aláírását is felfüggesztették. Most Vita kolozsvári főügyész értesítette az egyetemi hatóságot, hogy az illető egyetemi hallgatók ellen bünvádi eljárást nem fognak indítani. Az egyetemi tanács erre elhatározta, hogy folytatja a fegyelmi vizsgálatot.

Caserio szégyelli magát.

Páris, augusztus 4. (Saj. tud. távirata.) Caserio ma a börtönigazgató előtt kijelentette, hogy a végtárgyaláson tanusított magatartásával meg van elégedve.

Csupán az édes anyja említésekor megmegújuló sirásdt röstelli, szégyelli.

Caserio azért tagadta meg a kegyelmi kérvény aláírását, mivel — mint mondja — kegyelmet nem kíván senkitől.

Ha fölmentik, nem gyilkol többet, de azért megmaradt volna anarkistának.

Magaviselete nyugodt, közömbös. Ugy látszik fanatizmusa elnyomja lelkében a halálfélelmet.

Kína és Japán háboruja.

London, augusztus, 4. (Saj. tud. táv.) A Kína és Japán között kitört háboru nevezetes fordulóponthoz ért.

A japáni csapatok egyesülve, döntő csatában megverték a kínaiakat.

Páris, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) Casimir Perier elnöklete alatt a minisztertanács a koreai és kongo-kérdéssel foglalkozott. A keleten állomásozó francia hajóraj parancsot kapott a Korea partjain lakó francziákat megvédeni.

A földrengések által okozott károk megszűntetése.

Konstantinápoly, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) A kormány teljes buzgósággal fog a földrengés által okozott károk megszüntetésére. A nagy bazár, a mely a katasztrófa által legtöbbet szenvedett, teljesen át fog renováltatni. Már e terv híre is a lakosság körében nagy megdöbbenést keltett. A bazár ugyanis 7050 raktárból és üzletből állott, a melyekben 32,000 ember kereste napi kenyerét. Az üzletemberek száma, kik a bankártól kezdve az utolsó kiskereskedőig a bazárral összeköttetésben állottak, több mint 250,000 rug. Az áru forgalom kitett évenként 4 millió török fontot és az államnak évi 1,300,000 font bevétele volt. Könnyen érthető tehát, hogy a lakosság szorongatva várja a kormány elhatározását, mivel a renoválás esetén a bazárt legalább részben be kellene csukni, a mi által sok ezren veszítenék kenyerüket. A nagy bazár különben is látványossága Konstantinápolynak és az ujjaépítés folytán elveszítene eredeti jellegét. A szultán egyébként külön iradát bocsátott ki, a melyben elrendeli, hogy az ujjaépített házakat csakis cserép — vagy zsindely tetőzettel szabad építeni.

Orosz szakférflak tanulmányuton.

Pétervár, augusztus 4. (Saj. tud. táv.) A földmívelési ministerium Európa összes fővárosaiba szakférflakat küldött, hogy az ottani viszonyokat és azokat a módokat tanulmányozzák, a melyek mellett Oroszország gazdasági terményei számára a külföldön alkalmas piacokat lehet szerezni. A küldöttek utasítottak, hogy az illető városokban saját ügynököket is nevezzenek ki, kik a szakbavágó viszonyokról a ministeriumot mindenkor értesítsék.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi gabonaüzleti hetiszemle.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 4.

(S. ss.) Az időjárás vidékünk e héten száraz meleg volt majd, két napig hűvös és esős míg a hét utolsó napjain ismét szárazzá változott. Az eső a még tönkre nem ment növényzetre jól hatott, s így van remény közepenaluli kukorica-dohány-burgonya és répa-termésre. A gabonaüzlet e héten a hónapok óta tartó lanyha irányzatú sanyaru üzletnek folytatása volt, különösen a buza, melynek ára naponta csökken, sőt ma-holnap már alig akad vevőre.

A buza üzlet, mely a hét első napján szokatlan szilárd irányzattal indult már az aradi keddi hetivásáron meg változott. A kereslet ugyan azután is kedvező maradt, de az árak csökkentek.

Hogy nagy áresés nem állott be, az első sorban a korlátolt hozatalnak s főképen a rendkívüli szép minőségnek köszönhető, mert évek óta nem volt oly szép minőségű buza mint az idén. A leggyengébb is 79 kilos. Ily potom áron malmaink szívesen vásárolnak, továbbá veszik beraktározásra kereskedőink, kik ugyan meg vannak győződve, hogy ha az oláh vagy szerb buza jön, áraink jóval alacsonyabbak lesznek, s talán helyesen is gondolkoznak, mégis azt remélik, hogy az idén nem fognak annyi pénzt veszíteni mint más években mikor is a buza 1-4 frttal drágább volt.

A tengeri-vetés vidékünknek némely helyén megjavult némileg, de igen sok hely van hol az idén kukorica termésre egyáltalában kilátás nincs, míg más helyen alig 30 százalék termésre lehet számítani. A kínálat jelentéktelen a sürgős kereslet mellett s így az egyszer rohamos áremelkedés, a hausse, ugy a határidő, mint készáru üzletben jogos. Piaczainkon összesen a héten nem volt 50 mm. tengeri, mi természetesen a magánfogyasztást sem elégíti ki.

Rozs leginkább mint waggouáru kel a vidéken, kereskedőink nem mernek még 4 frt 60 kr áron sem vásárolni, mert még igen jelentékeny mennyiségű ó-áru van Aradon is beraktározva.

Arpa meglehetősen nagy kínálattal volt piacainkon. A vételkedv elég kedvező volt, az ár nehány krajczárral ism t javult.

Zab és repce csak jelentéktelen mennyiségben terem. A hozatal alig felemelésre méltó volt. Az ár ennek következtében még nincs megállapítva.

Az irányzat — buza kivételével — szilárd.

Aradon és Uj-Aradon eladatott a lefolyt héten:

Buza uj I. rendű 1500 mm. 5 frt 70—6 frt (80—88 kilós.)

Buza uj II. rendű 800 mm. 5 frt 40—5—70 kr (78—80 kilós.)

Buza ó 5 frt 80—6 frt.

Rozs uj 200 métermázsa 4 frt 60—4 frt 70 krajczárig.

Arpa uj I. rendű 250 mm. 4 frt 90—5 torint.

Arpa uj II. rendű 100 mm. 4 frt 70—4 forint 90 krajczárig.

Zab uj 5 frt 20—5 frt 40 krig.

Tengeri ó névleg 5 torint 20—5 forint 60 krajczárig.

Repce uj névleg 7 forint 30—7 forint 70 krig.

Aradi lisztüzlet.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 4.

(S—ss.) Változást az üzletmenetben e hét sem hozott. Az összes forgalom a régebbi kőtések lebonyolítására és csak a legszükségesebb fedezésre szorítkozik. Malmaink az olcsó buza-árak daczára tartozkodó álláspontot foglalnak el az eladásnál, ugyszintén tartozkodók vevőink is, mert olcsóbb árakra okvetlen számítanak. A régebbi eladás exportálása külföldre élénk, s mint az előjelekből ítélhető, az uj liszt-szezonban még élénkebb exportálásra van reménység.

A sanyaru tengeri termés kilátások következtében, a fekete liszt ára névleg javult. A szárazság a korpa árát naponta emeli. Az irányzat szilárd. Az aradi malmok mai jegyzése a következő:

D a r a asztali goromba A. 14.80;
 " " finom B. 14.80.
 " " közöns. C. 13.80.

Liszt:

0	1	2	3	4	5	6	7B	8
13.80	13.20	12.20	11.60	11.20	10.90	10.60	9.30	6.40

K o r p a finom F. 4.40.

" goromba G. 3.70.

Az árak Aradon 100 kilonként összevont véve zsákostól értendők.

Hüvelyes vetemények és magvak.

— Aradi árak. —

(Saját tudósítónktól.)

Arad, augusztus 4.

(S. ss) A tropikus hőség mely a múlt héten hazánk legtöbb részén uralkodott, a terméskilátásokat nagyban leszállította. A felig összeszáradt mag összeaszott, miáltal nemcsak a mennyiség hanem a minőség is igen sokat szenvedett. Különösen a lóhere és luczernamagvak jó része ment tönkre, továbbá a lencse, a keuder és moharmag. A mák termés kitünően sikerült, miben is élénk üzletet várhatunk. A bab termés a tavalyinak 70 százalékkal marad mögötte s így az árak már most is emelkednek, dacára annak hogy a áruban még óriási készlet van, a vetemények üzlete csak most kezd fejlődni. A múlt héten az árak ismét emelkedtek. Az eső már absolute nem használt, az irányzat szilárd. Jegyzéseink ma a következők Aradon.

Borsó sárga egész I. 25 frt. Borsó sárga egész II. 23 frt. Borsó sárga fél I. 19 frt. Borsó sárga fél II. 18 frt. Bab aprószemű 7 frt. Bab nagysemű 6 frt. Arpakása 7. sz. 14 frt 50 kr. Arpakása 8. sz. 13 frt 50 kr. Arpakása 10. sz. 10 frt. Derczés liszt 7 frt 20 kr. Kendermag 12 frt. Keménymag hollandi 48 frt. Köleskása I. 11 frt 60 kr. Köleskása 3. B. 9 frt 80 kr. Lencse storkornai 25 frt. Lencse balföldi I. 17 frt. Mák kék I. 28 frt. Mák fekete 21 frt. Madáreség 28 frt. Rizs japán 20 frt. 50 kr. Rizs rangon 16 frt. Bükköny 8 frt 40 kr. Moharmag 10 frt. Heremag styriai 72 frt. Heremag luczerna 75 frt. Dió 20 frt. Mogyoró 28 frt. Repcze káposzta 0. 10 frt. Az árak 100 kilonként értendők zsákostól.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, aug. 4. A cséplést és aratást többnyire már mindenfelé befejezték. Legfelebb egyes vidékeken fognak még csépelni. Az eredmény mint már számtalanszor jeleztük mennyiségre nézve vidékünkön kielégítő, minőségre nézve fölötte áll a tavalyinak. Piaozunkra már meglehetősen nagy mennyiségben hoznak gabonát, de az árak oly alacsonyak, hogy a termelő kénytelen áruát potom összegért elvesztegetni.

Hidegkut, aug. 4. Rengeteg sok szilva lesz előreláthatólag az idén, s így természetesen sok szilvaiz és pálinka is lesz. A pálinkát, melynek tavalyi ára 1 frt 1.20 volt százalékonként v. i. 11-12 frt akonként, kereskedőink előre 50-60 kr százalékként, vásárolják, az idén. A szilvaiz ára 14 frtről valószínűleg 6-7 frtra száll le. A tengeri termés csak silány lesz sőt helyenkint annyira elszárad, hogy a tengeri szarát gyümölcs nélkül levágják. Buza minőségünk az idén rendkívül szép, a mi sokat jelent nálunk, mikor is csak III. rendű buzaminőséghez vagyunk szokva.

Dombegyháza, aug. 4. Dombegyházáról írja tudósítónk, hogy az egész vidéken az az egyedüli hely, hol a tengeri termés középen felüli lesz. A tengeri szépen csövesedett csak-hogy nem tudott eső hiányában úgy mint más évben szemesezni. A buza cséplés nálunk csak f. hó 5-én veszi kezdetét. Ugy a mennyiség mint a minőséggel meg lehetünk elégedve, kivéve néhány helyet, hol a hesszeni légy és a rozsa nagyobb kárt tett. Átlag adott a buza 8-11, a rozsa 7-8, az árpa 5-7 mm. holdankint. A repcze termés az idén különösen rossz volt. Nagyon elhanyagolták, a repczetermelést vidékünkön. A napszám roppant drága férfi napszám 1-1.30 nőnapszám 50-80 krajczárig.

N. Halmagy, aug. 3. Végre valahára beállott az annyira várt eső, mely az eltikkadt növényzetet jól felüdítette. A gabonát csépelik, az elért eredmény a buzában 6, a rozsbán 7, a zabban 6 és fél mm. Arpa e vidéken nem termeltek. A mesterséges kaszálók gyenge hozamot adtak, a legelők sokat szenvedtek a szárazságtól, most az csőre kezdenek küssé

zöldülni. Gyümölcsstermés kielégítő, de kereslet nincs, mert az egész környéken az idén gyümölcs bőven termelt.

Kisjenő, aug. 3. Kisjenőn és vidékén a gabona cséplése folyamatban van. A buza 7.5, a rozsa 7, a zab 6 és az árpa 8 méterm. termést adott holdanként. A mag minősége jó. A múlt hó 27-én és 28-án jó eső volt. A répa fonnyadt, a sarju elsült, a legelők kopárak. A gyümölcs közül a kajszin kicsiny és fonnyadt, bár sok termelt; a körte szép, az alma erősen hull.

Nagy-Lak, aug. 3. Végre esőt kaptunk, de nagyon keveset, pedig vidékünk egyik főterménye, a tengeri kivánna jó tartós esőt, akkor még megadná a középtermést, de így alig lehet 3 mmázsára számítani. A burgonya is visszamaradt, a gumók tulaprók és máris száradni kezdenek. A takarmányszükség fokozódik s hozzá az árpa is gyengén fizet, alig 3 mmázsát ad, a zab 4 métermázsát ígér, mindkettő szép fehér, de szépség helyet jobb lett volna a több, mert takarmánynak valóra kell. A buza és rozsa 6 és fél-7 métermázsá hozamu, most csépelik. Takarmányban nagy a szükség.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi aug. hó 3. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) 40.5-41.5 krig. Öreg közép (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) 40.-41.5 — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 42.-42.5 krig. Fialat közép (pkint 251-320 kilon. súlyban) 42.5-43. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilon. terjedő súlyban) 43.5-44.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilon felüli súlyban) 40.5-41.5 krig. — Közép (pkint 220-280 kilon. súlyban) 41.-42. krig. — Könnyű (pkint 220 kilon terjedő súlyban) 43.-44. krig. — Sz er b i a i: Nehéz (pkint 260 kilon. felüli súlyban) 42.-42.5 krig. Közép (páronkint 220-260 kilon. súlyban) 42.-42.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 kilon terjedő súlyban) 42.-43. krig. Sertés létszám 1894. aug. hó 1-én volt készlet 187,363 darab. 1894. augusztus 2-án felhajtott: 1702 drb. 1894. augusztus 2-án elszállított 2766 drb. 1894. aug. 3-án maradt készletben 186,299 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Sz es z ü z l e t.

— Augusztus 4. —

A kereslet a múlt héten korlátolt volt, minélfogva heti zárlatok az árak valamivel lejjebb szálltak. Mai jegyzéseink: Készaru nagyon nyers szesz 54.50, kicsinyben 54.75 hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, augusztus 4. d. n. 5 óra.

F	a	j	Irányt	100 kg. ár	frttól	frtíg
Buza bászai uj				6.30	6.60	
Buza tiszavidéki				6.35	6.65	
Buza pestvidéki				6.30	6.65	
Buza fejmegyei				6.30	6.65	
Buza bászai				6.40	6.70	
Rozsa uj, I-ső rendű				5.05	5.10	
Rozsa uj, II-od rendű				4.90	5.-	
Arpa takarmány				5.90	5.50	
Arpa égetni való						
Arpa sörfőzdei						
Zab				6.05	6.15	
Tengeri bászai						
Tengeri másnemű				5.50	5.55	
Káposzta-repce bászai				9.-	9.05	
Köles						
Buza szept.-okt.				6.53	6.55	
Buza márcz.-ápr.				6.94	6.96	
Buza máj.-jun.						
Rozsa szept.-okt.				5.08	5.05	
Tengeri jul.-aug.				5.47	5.49	
Tengeri aug.-szept.				6.02	6.04	
Tengeri októberre						
Zab márcz.-ápr.						
Zab szept.-okt.				5.74	5.76	
Káposzta-repce aug.-szept. 1894.				9.55	9.65	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktözsden.

Budapest, 1894. augusztus 4.

Magyar aranyjárdék 4%	121.60
Magyar koronajárdék 4%	96.-
Magyar arany 4 1/2%	127.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.-
Magyar keleti vasut 1876.	124.-

Magyar földterhermentesítési kötvény	95.50
Magyar italmegváltási kötvény	190.-
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.-
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	151.-
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.-
Osztrák papírjárdék	98.50
Osztrák járdék ezüst	98.50
Osztrák járdék arany	122.-
Korona járdék	98.-
1860-ki államsorsjegyek	146.-
Osztrák-magyar bankrészvény	1005.-
Magyar hitelbank részvény	451.-
Osztrák hitelintézet részvény	364.-
Osztrák-magyar államvasut	354.60
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.87
Német birodalmi márka	61.05
London	124.50
Páris	49.45

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. L. (Gleichenberg). Fogadja köszönetünket a szives megemlékezésért, valamint a szellemes fűrdői levélért.

Sz. P. (Körmöczbánya). A lapot a jelzett címre küldték. Levél ment.

Thuryus. (Arad.) Tulromantikus történet. Erősen érzik, hogy a fordítónak nincs kellő szöbösége s rutinja. Próbálkozzék mással.

LEGTÜNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalantabb	legmagasb	legalantabb
Jul. 28	763.0	759.4	27.6	14.8
" 29	63.9	61.7	27.8	11.7
" 30	62.2	59.6	30.1	14.8
" 31	59.0	56.1	33.5	18.2
Aug. 1	58.2	57.4	22.0	15.7
" 2	59.0	57.7	25.0	14.4
" 3	60.4	59.5	28.8	14.0

Hó és nap	S z é l		Felhőzet	Észrevétel
	iránya	erőss.		
Jul. 28	EN.	6	félborult	0.5 d. n. csepegés
" 29	EN.	4	felhős	—
" 30	N.	4	derült	—
" 31	N.	4	félborult	13. este zivatar
Aug. 1	DN.	3	borult	2.1 napközben esett reggel csepeg
" 2	N.	5	félborult	ny.
" 3	DK.	4	derült	—

POSGAY LAJOS dr.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 4. —

Fehér Kereszt szálloda: Kiss Ferenc birtokos, Kapriora. Fischbach János kereskedő, Bécs.
 Vass szálloda: Bárány Móricz kereskedő, Mezöhegyes. Ausländer Sándor birtokos, Berza. Báro Wasmer Antal birtokos, Dombegyháza.
 Vasuti szálloda: Kertenstein Zsuzsanna, Gyénta. Simon János diakon, Ninivi (Törökország.) Schwarz Márton kereskedő, H.-M.-Vásárhely. Szabó Ferenc kereskedő, B.-Gyula. Reznice András pékmester, Török-Becse. Kertesán György kovács, Gyénta.

KIS LOTTO.

Budapesti:

52. 65. 79. 47. 75.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

RAVASZ IMRE

legelső fényképészeti és festészeti műterme

Aradon, Andrásytér 15. sz.

Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképészeti szakmába vágó munkálatokat, készít kis képekről nagyobbitásokat egész életnagyságig, olajban festve, vagy retoucheban. Továbbá látogató-jegy alakú fényképek ugyszinte Cabinet, Makart, Promenad Budoir és az ugynevezett új forma képeket, chromo-festett s beégetett képet, melynek finomsága minden festett képet felülmúl. A legnyughatatlanabb gyermek megszólalásig élethűen egy másodperc alatt bármily nagyságu alakban lefényképeztetik, a műteremben készült munkálatok tiszta és élethű kivitelezést kezesség nyújtatik. Felvételek kívánatra üzleten kívül is eszközölhetnek a legjutányosabb árak mellett. 642 19*

1600/1894. pm.

3-3.

689 | 894. gazd. sz.

704. 3-x

Hirdetmény.

Néhai Pálffy Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékeztére idősb Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frtnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzlet berendezési segély összeg a f. é. augusztus hó 19-én egy, az aradi polgári jótékony ndegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykorú lcp házasságra, vagy kezd üzletet — ki fog adadni.

Azok tehát, kik ezen segélyt elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel birnak, felhívottnak, hogy kérvényüket hozzám f. é. augusztus hó 17-ig benyújtsák.

Arad, 1894. évi július hó 24-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

493/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Az első aradi gyártelep részvénytársaság Ségia külvárosban fekvő szeszgyára vizeinek a Holtmaros — most már élővíz-csatornába való levezetésére szolgáló, a nevezett külvárosi Eke-utczán a városi téglaverő helyeken átvonuló, fából tervezett csatornából álló vízi művek létesítésére engedélyért folyamodván, ezen kérvényt a hozzá csatolt tervekkel, valamint ezen tervekre tett szakértői véleményekkel, egy a kulturmérnöki hivatal észrevételeire a kérvényző által bemutatott nyilatkozattal együtt 1894. évi július hó 25-től augusztus hó 25-ig terjedő 30 napra hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem.

Egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1894. évi szeptember hó 17. napjának d. e. 10 óráját határidőül, tárgyalási helyül pedig Arad sz. kir. város székházának tanács termét kitűzöm.

Egyidejűleg mindazokat, a kik a kérdés alatti vizimű által érdekelvők, felhívom, hogy a mű létesítése ellen netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Aradon, 1894. évi július hó 19-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester

Magy. kir. államvasutak.

95305/94. szhoz.

725. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi szeptember hó elsejétől december hó végéig szükséges 800 métermázsa csepű vagy 900 métermázsa jutefonal és az 1895. évben szükséges 1600 métermázsa csepű vagy 1800 métermázsa jutefonal szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, melyre részletmennyiség szállítására is tehető ajánlat.

Az ivenként 50 kros okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt csepű értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi augusztus hó 30-ikának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási, a csepű szállítására vonatkozó 40322/92. sz., és a jutefonal szállítására vonatkozó 94683/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozókknak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a közlegelőbeli 3. számú eddig Vljakó József és társai által haszonbérlet 180²⁶⁴/1110 holdnyi szántóföldnek 5 holdas parcellákban való bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 6-án d. e. 9 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: holdanként évi 15 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10 % - a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi július hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,

aljegyző.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 félévi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítottatik. 32 évi törlesztésre 7% amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

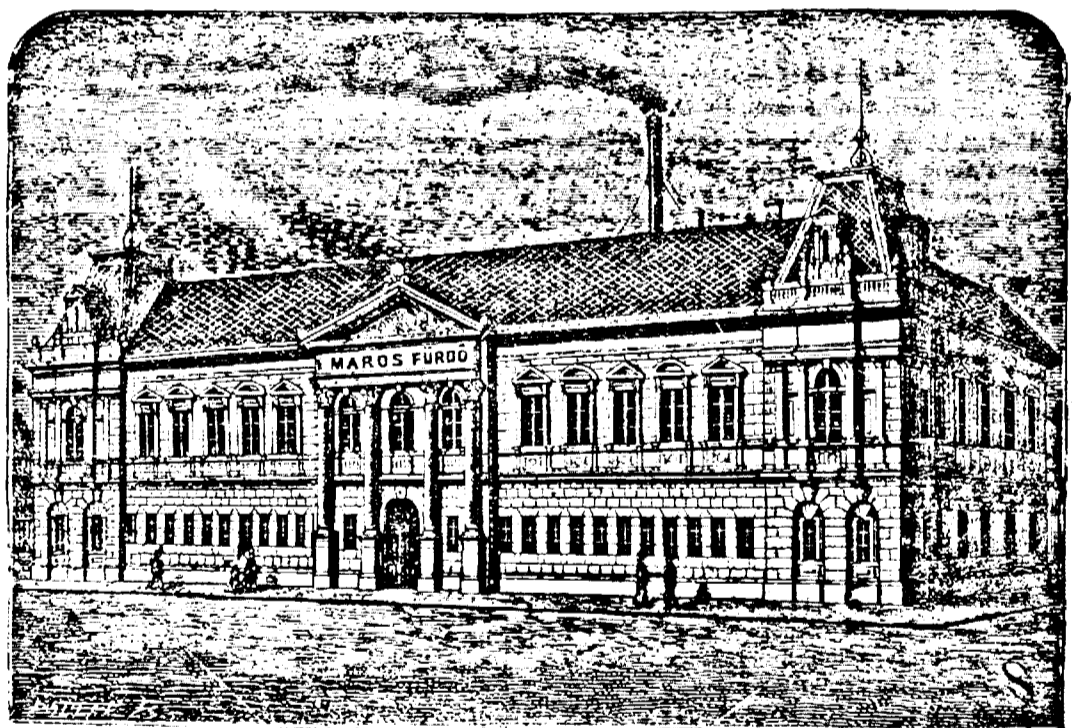
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy festünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadítsassék az által egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg élekek és italok mérsékelt órák mellett kiszolgálttnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.

Egy személy-jegy . . . . . — frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy . . . . . 5 frt 70 kr.
Egy doák-jegy . . . . . — frt 40 kr.

Uszás-tanítás.

Idényjeggyel együtt . . . . . 12 frt — kr.

Uszoda.

Egy személy-jegy . . . . . — frt 30 kr.
4 darab bérlet-jegy . . . . . 1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy . . . . . 2 frt — kr.
Egy gyermek-jegy . . . . . — frt 20 kr.
10 drb bérlet-jegy . . . . . 1 frt 50 kr.

Hideg és gyógy-fürdő.

Egy személy-jegy . . . . . — frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy . . . . . 4 frt 56 kr.
80 drb bérlet-jegy . . . . . 13 frt 50 kr.
Massazsal egy személy . . . . . — frt 70 kr.

Vizgyógy.

Egy személy-jegy . . . . . — frt 50 kr.
30 drb bérlet-jegy . . . . . 13 frt 50 kr.

Vas és mór-fürdő.

Egy személy-jegy . . . . . 1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy . . . . . 9 frt 50 kr.

Kád-fürdők.

Ruhával . . . . . — frt 50 kr.
Ruha nélkül . . . . . — frt 40 kr.

Villany-fürdő.

Egy személy-jegy . . . . . — frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy . . . . . 6 frt 50 kr.

Külön ruha-díjak.

1 lepedő vagy palást . . . . . 7 kr.
1 törölköző . . . . . 3 kr.

Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor.
télen reggeli 7 órakor.

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelotben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utcái, parkettával kikapott szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

9 — 13

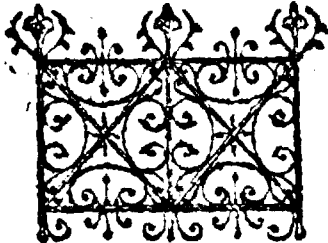
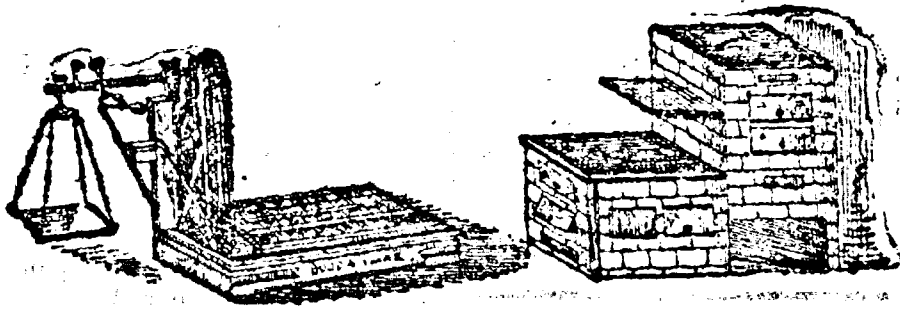

Helyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig a Templom-utczában fennállott

Lakatos műhelyemet

Andrássy-tér 19. szám alatti házban
(a törvényszékkel szemben) helyeztem át.

Lakatos műhelyemet most tetemesen megnagyobbítottam, tehát azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű

lakatos munkát

a lehető leggyorsabban és olcsó áron készíthetek. Elvállalok: épületek vasalását, lépcső- és folyosó-rácsok, valamint kapudiszek és sarkertrácsok készítését csinos kivitelben. **Takarék tüzhelyek** készítését és javítását a legújabb vívmányok szerint.

A nagyérdemű közönség és a t. építőmesterek szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

BOJDA IMRE

mű- és épületlakatos-mester Aradon Andrássy-tér 19. szám.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 536 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

708 894. gazd. sz.

2-3

Árverési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi bérház épület II-ik emeletén lévő 8. számú 5 utcai szobából s mellékhelyiségekből álló lakásnak f. évi november hó 1-jétől való bérbeadása iránt f. évi aug. hó 10-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 520 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi július hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

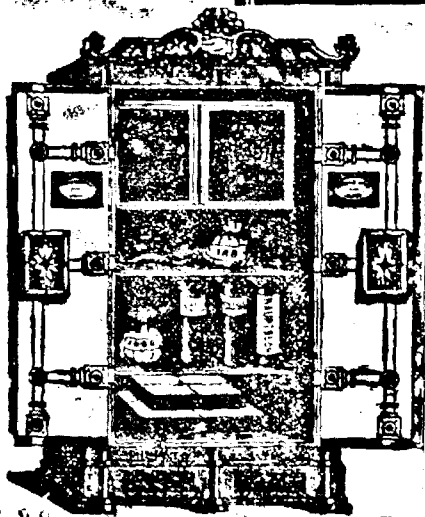
Löcs Rezső,
aljegyző.

SINGER L. S.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A sz. kir. osztr. és a m. kir. minisztériumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Köszönetek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Asonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

karikakájé

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, asabók és asipászok részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges al-
lékek. 581

SINGER L. S.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

nyári idényre

érkezett nagy választékú oivat ujdonságainkat voylok, francia batisztok, szatínok és delainekben, melyeket

olcsóbban mint bárhol

árusítunk el.

Nemkülönbön ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányú vásznak, chiffonok, canavász, oainvat és asztalneműkben.

Midőn az eddig irányunkban tenusított b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is fontartani, miért is mint eddig is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó“-hoz.**Nap- és esőernyők.**

Nemez és szalmakalapok.

Czerna és selyemkeztűk harisnyák és nyakkendők.

Magy. kir. államvasutak.

91559/94 szhoz.

3-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1895. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém, acél és vasnemű anyagok szállítása biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 75. sz.) megtekinthetők. Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság g.

15303-894. sz.

3-3

HIRDETMÉNY.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium 55863 | 894. sz. intézvénye alapján közhírré teszszük, hogy az o. é. egyforintos államjegyek a magánforgalomban csak 1895. évi december hó 31-ig fogadandók el, az állami pénztárak és hivatalok ezeket az államjegyeket pedig csak 1896. évi június hó 30-ig fogadhatják el. 1896. évi július hó 1-től 1899. évi december hó 31-éig ezeket az o. é. egyforintos államjegyeket már csak a váltó pénztári teendőkkel megbízott állami pénztárak, valamint a cs. és kir. közös központi pénztár Bécsben fogadják el átváltás végett, s hogy 1899. évi december hó 31-ike után ezek az állami jegyek többé sem fizetéképen el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1894. július 27.

A városi tanács.**Felhívás.**

Az 1883-ik évi XLIV. t.-cz. 36. §. a) bekezdése értelmében közhírré tételik, hogy az 1894. évre kivetett állami és községi adók, törvényhatósági utadó, hadmentességi díj, iparkamarai díj és szárazér szabályozási költségek előírása befejeztetett.

Felhívatik ennelfogva Arad sz. kir. város adóköteles közönsége, miszerint az 1894. évre kivetett községi tartozásait f. é. aug. 8-ig annál inkább előírassa, mert mulasztás esetén 5 frtig terjedhető pénzbírsággal lesz büntetendő.

Arad, 1894. júli 27.

A városi tanács.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek ARADON, Deák Ferencz-utca 39. szám alatt létesített a jelen korszak igényeinek megfelelő

pinczegazdászati áruraktáromat

b. figyelmébe ajánlani.

Főelárusító czikkeimet a következők képezik, u. m.: borfejtő-, dugaszoló-, kupakoló, Drill-féle mosógépek, palacktöltő készülék, sör-csapoló, fa- és rezecsapok, parafa- és fadugók, bortömlők, czin kapszulák, mindennemű üvegpalackok, vizahólyag, kőnlap, borkősav, szalicylsav, ugyszintén mindenféle **essenciák** stb.

Egyszersmind a paradicsom Saison beálltával ugy a nagyérdemű közönség mint a takarékos háziasszonyok érdekét illetőleg felhívom a paradicsomdugaszokra, melynek 1/00: 30-35 kr. 498 10-10

A midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogásáért esedezem, vagyok kiváló tisztelettel

SCHLESINGER MIHALY
pinczegazdászati czikkek áruraktára
ARADON, Deák Ferencz-utca 39. sz.**MI AZ A PURINAL?****PURINAL**

Purinal is a legújabb ruhatisztító-szer, mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a melyek szadság, kátrány, kocsikenőcs, zsír, festék, olaj stb.-től erednek, egyszerűen és visszazármazhatlanul eltünteti, s az egy családnál sem nélkülözhető, miért is az minden átgatottabb üzletben és gyógyszer-tárban kapható.

Üvegje 25 kr.

Kapható

15, 25, 40 és 75 krajczáros

eredeti dobozokban.

Ajánljuk továbbá a legerősebb moly elleni szereinket, u. m.:

Kámfor, lavendula virág,

naphtalin, naphtalinvászón,

Patchouli levél,

törött bors és az általánosán elősmert

molykeveréket,

valamint

peronospora ellen rézgáliczot

a legolcsóbb napiár mellett.

Kak aron tartjuk a viaghira

WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3x24 óra alatt a

a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.

Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers 30, 60, és 100% carbolsav jegeces. carbolpor 10%. Creolin, Cresylmesz, vasgálicz a legjutányosabb áron.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

ENGEL D.

Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 28.

CZÉG-, CZIM- ÉS CZIMERFESTÉSZETI MŰTEREM,

zászló- és diszítési-czikkék gyára,

készít minden szakbeli czikket izléses és tartós kivitelben a legolcsóbb árszámítás mellett.

Czimerek, zászlók és egyéb diszítési tárgyak kölcsönbe adtnak.

Nagy raktár: Lampionok és léghajókban.

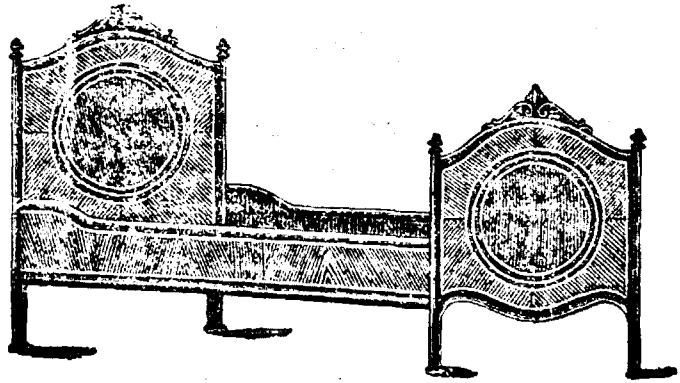
EGYEDÜLI VASBUTORGYÁR ARADON.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét azon körülményre felhívni, hogy Aradon. Háltér 5. sz. a. vasbutor-gyárt létesítettem, és abban mindennemű vasbutor, u. m. ágy, asztal, szék, mozdó-szék-ény, stb. a legizlésebb kiállításban, gyönyörű beégetett festményekkel jutányos áron, tetszés szerinti méretben készülnek.

A tavaszi évad beálltával a t. vendéglősök és kávéház tulajdonosoknak legjobban ajánlom az általam forgalomba hozott csinos és tetszetős

nyári lugasaimat,

melyek bármily nagyságban és tetszés szerinti rajz után készíttetnek. Nyári kerthelyiségeknek pedig összehajtható

vas-székeket.

Minden meglevő vasbutort javítok és újá festek a csakis nálam lévő szá-ritó és égető készülékkel.

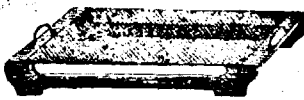
A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Fleischer Adolf,

592. Arad, Háltér 5. sz.

Sodrony-ágybetétek minden

nagyságban és mérték szerint.

Szőlőajtványok

és

amerikai szőlővesszők

eladása!

A 30 holdnál nagyobb területű „Vándortelep Ujvidéken“ f. é. november havában, **Riparia Portalis, Solonis** és **Jaquez** alanyokra készült **500,000** darab **fásajtvány**aiból a tökéletesen összefort példányokat jutányos áruk mellett eladásra bocsájtja.

Ez idén a **legjobb bel- és külföldi bor- és csemege szőlőfajokból** 420 fajnál **több** került **ajtás alá** és alulírott telep-tulajdonos kívánatra bővebb magyarázatokkal ellátott részletes árjegyzé-két a t. cz. érdeklődőknek **ingyen** és **bérmentve** szivesen átküldi.

A telep **zöldajtásokkal** is szolgálhat, nemkülönben — mint **ajtási czélokra**, mint pedig **iskoláztatásra** alkalmas **ame-rikai alanyokkal, Riparia Sauvage, Portalis, Solonis** és a **Rupestis** különféle **válfa**jajaiból — mint sima mint pedig gyöke-res vesszőkkel — **nagyobb mennyiségekben**; — végre a már hord-kepes ajtványokból az **ajtógalyak** is eladásra kerülnek.

ADAMOVICH SÁNDOR
Ujvidéken.

731 1—5

Jegyzői-írnok.

Egy a jegyzői teendőkben jártas fiatal ember alulírottnál azonnal alkalmazást nyerhet. Fizesítés 200 frt. A szorgalomhoz aránylag mellékjövedelem is biztosítottatik.

Barakony, 1894. aug. 3.

Keresztes Lajos
jegyző.

732. 1—3

Kiadó

minden órában két földszinti egymásba nyíló és külön be-
járatu

1—2.

szoba

butorozva vagy butor nélkül. Fő-ut 51., ajtó 8. sz. földszint, a csanádi vasutak palotájában.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönség-nek ezennel tudtul adni, hogy 681 8—8

1894. évi auguszt. hó 9-én

délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi május hóban esedékes

zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizesítés mellett el fog-nak adatni.

Weisz Dávid:

Kvizda-féle köszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalom-csillapító házi szer köszvény, csusz és idegbajok ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Tessék a védjegyre ügyelni a vételnél határozottan ki-fejezni:

Főletét:

kerül. gyógyszer-tár Kornenburgban.

1/2 palaczk

1 Mt o. e.

1/2 palaczk

60 kr.

Kvizda-féle köszvényfolyadék.

132

Kiadó

Aradon a piacz-téren lé-
tező **Maistrovich-féle**

fogadó

1—2.

f. évi november 1-től kezdve.
Értekezhetni ugyanott.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése
az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Mindenféle friss töltésű ásvány- és gyógy-vizeket,

továbbá mindenféle **friss gyümölcs**, ugymint: **őszi baraczk, duránczi ananas és turkesztán dinnye.**

Legfinomabb **czukor, kávé, rizs** és mindenféle fűszerárak legjobb minőségben és legjutányosabb árak, pontos és legjobb kiszolgálás mellett bátorkodunk a n. é. közönségnek ajánlani.

Van szerencsém az Arad és vidéke nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy helyben

Andrássy-tér 19. szám alatt

polgári temetés rendező intézetet

létesítettem,

a melyet, költségeket nem kimélve, a mostani korhoz képest olyképen szereltem fel, hogy a legfokozottabb igényeknek is megfelelhessenek és bármely nagyvárosi intézettel versenyezhessek. **Pompa- és dísz üvegkocsijaim, továbbá koszour és szalagvivő kocsijaim stb. szintén a legnagyobb díszszel vannak kiállítva.**

A fősúlyt arra fektetem, hogy mindenki mérsékelt díjak mellett drága halottait a megfelelő pompával eltemethesse, ezzel egy régen érzett hiányt vélek pótolni.

Főtörökvésem továbbá, hogy pontos és lelkiismeretes eljárás mellett megbízóimat fölöleges költségektől megkíméljem és eddig is irántam tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeljem.

Temetés rendezések a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

593 5-5

Teljes tisztelettel

Sürgőnyezim:
Kézsmárky.

Ifj. Kézsmárky Istvánné.

Saját zenekarral rendelkezem.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

fényképezési műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe műtermében **legújabbban** készülő **Saison** fényképeit, felelősség mellett minden nagyságu **Portrait** visittől egész életnagyságig Albumin vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő **Platin** papírosra

Párisi művészek által készülő

olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképezéshez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb. 591.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem téveszteni. Miért is kérem a czímet figyelembe venni.

ÜZLET ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy bátyám **Dengl Lajostól a fő-ut 23. sz. a. létező az „arany csillaghoz“** czimzett fűszer-, festék-, csemege-, tea-, rum- és ásványviz kereskedést **átvettem.**

Ez alkalommal van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét dusan felszerelt raktáramra felhívni, melyben a legolcsóbb árakban szolgálok mindennemű legfinomabb fűszer-árakat, czukor, kávé és csokoládé áruk, kül- és belföldi cognacok, rumok, kitünő asztali és csemegeborok, borsó, lencse, bab, aszalt szilva és dió. Készlet mindennemű gazdasági czikkeken u. m. gépolaj, császárolaj, kocsikenőcs, petroleum, Fluid, szivacsok és bőrlack.

Mindennemű mosó- és toillette-szappanok, legfinomabb szalon-czukorkák, valamint mindennemű friss sajtok és túrók a legolcsóbb árban.

Ásvány-, gyógy- és savanyuvizek. Mindennemű kerti veteménymagvak. Kivánatra árjegyzékek mindenkör a legolcsóbbban bérmentve küldetnek. Pontos kiszolgálás és a legjutányosabb árak.

A n. é. közönség b. figyelmébe magamat ajánlva maradtam

Vidéki megrendeléseknél czukor adónélkül számittatik.

697 3-3

kiváló tisztelettel

Dengl Béla.